

Completa amb les dades del llibre que has llegit.

Títol

Autor

Editorial

Puntuació

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Envia aquesta pàgina a editorialbambu@editorialbambu.com i participaràs en el sorteig d'un lot de llibres.

D'acord amb el que es disposa en la LOPD, Editorial Casals i Combel Editorial l'informen que les seves dades s'han incorporat a un fitxer responsabilitat nostra, declarat davant el RGPD, on restaran sota la més estricta confidencialitat. La seva finalitat és la de satisfer els lícits objectius del grup, gestionar la prestació dels nostres serveis i fer-li arribar ofertes i informacions que el puguin interessar.

Així, considerem que vostè consent expressament al tractament d'aquestes dades per part d'Editorial Casals i Combel Editorial, consentiment que podrà revocar mitjançant els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, que pot exercir adreçant-se amb una fotocòpia del DNI a les nostres oficines del carrer Casp, 79; 1r pis; 08013 Barcelona.

Completa amb les teves dades.

Nom i cognoms

Nom del centre escolar

Curs

Adreça

M'ha agradat perquè

No m'ha agradat perquè

Marca les teves preferències.

M'agraden les històries:

de por d'aventures de fantasia realistes

d'animals de valors d'humor d'amistat

de

Llengua i Literatura

Protagonistes de la història

El capità general que no va arribar a bon port

Magalhães va organitzar meticulosament l'expedició, però va trobar la mort abans d'aconseguir l'objectiu.

Escriu quina impressió n'has tret al llarg de la novel·la.

Una persona fidel al seu compromís

Gràcies als escrits del diari de bord, el record del capità general ha perdurat en el temps. **Digues qui va escriure el diari, els valors que hi va destacar del seu capità i la darrera cosa que en va fer abans de tornar a casa.**

- El diari el va escriure _____
- De Magalhães diu que era _____

- Havia d'entregar _____

Un altre punt de vista

Les enveges i les ànsies de glòria eren freqüents en l'època i provocaven amotinaments. **Encercla el nom de la persona de qui parla Pigafetta en aquest text i per què se li van retre honors.**

Mendoza

Mesquita

Elcano

Espinosa

«I pensar que un dia s'havia rebel·lat contra la severitat del capità general! El jove llop, convertit en cap de la llopada, feia servir els mateixos mètodes del vell llop [...] si mai arribàvem a Espanya, (ell) s'hauria d'explicar sobre l'amotinament. Per defensar-se, segur que donaria una versió dels fets que l'afavorís, en la qual Magalhães seria presentat com un capità cruel, injust i incompetent.»

La tripulació

Es necessitava una cinquantena d'homes per maniobrar una nau. **Relaciona quina era la tasca que feien.**

El pilot

El contramestre

El mestre d'armes

L'intendent

El metge-barber

Els mariners professionals

Els grumets, de 8 a 15 anys

- Feia encadenar els mariners que no obeïen.
- Feia l'ofici d'arrencaqueixals i de cirurgia.
- Dirigia el vaixell amb l'ajuda dels mapes, de les brúixoles, dels astrolabis i de les estrelles.
- Transmetia les ordres del capità als mariners.
- Feien les feines més dures: enfilarse pels pals, hissar les veles, remar a les xalupes...
- Controlava el carregament de la nau.
- Sargien les veles, controlaven els «obencs», fregaven la coberta, netejaven les lliteres...

Homes diferents

Els habitants dels països d'ultramar s'apropaven a les naus encuriósits. **Explica en què consistien els intercanvis que els europeus hi establien per poder sobreviure.**

«Jo els vaig veure amb inquietud com s'enfilaven pel vaixell i envaïen la coberta. Però no feia gens l'efecte que se'ns volguessin menjar: van inspeccionar les naus i tot el que s'hi trobava, somrient i parlant en la seva llengua. Eren baixets, gairebé un cap de menys que nosaltres, però no tenien gens de por.»

Un motiu, una aventura

En l'època dels descobriments, les persones d'esperit aventurer s'enrolaven per rebre honors; els mariners i els grumets per diners, per l'aventura o per fugir de la justícia. **Explica per quin motiu t'enrolaries tu.**

Els fets

La convivència

Durant el trajecte, eren decisòries les relacions que s'establien entre els homes. **Seguint el mateix model, explica una altra relació de Pigafetta i, després, una que hagi establert tu amb algú de la teva família o algun amic.**

Pigafetta amb el capità Elcano

«Després de la mort de Magalhães, Pigafetta se sentia sol, aïllat, vulnerable. Per sobreviure s'havia de fer indispensable, però no era ni pilot, ni mariner, ni bon guerrer... Es va oferir com a traductor per fer comerç.»

Pigafetta amb el gegant patagó

«Passava molt de temps amb ell; va aconseguir comunicar-s'hi; no tenien res en comú, però s'entienien! Tot d'una tornava a dir paraules, tornava a ser un home entre els homes. Mentre continuaven el petit joc, Pigafetta anava prenent notes en el quadern.»

Pigafetta amb _____

Un recorregut llarg i desconegut

Magalhães va planificar el viatge pensant que duraria dos anys i en realitat en va durar tres. Ressegueix en el mapa amb vermell la ruta descoberta per Magalhães i amb groc la que ja coneixien els portuguesos. **Escriu on és l'estret de Magalhães, el cap de Bona Esperança, les illes Canàries, l'illa de Cap Verd, les Filipines i les illes Moluques.**

Les tempestes

Pigafetta fa la descripció d'una tempesta en plena mar. **Llegeix-la i, després, descriu-ne una que t'hagi sorprès a casa teva, anant en cotxe... o inventa-te-la.**

«Més d'una vegada, ens sorprenien les tempestes que esquinçaven les nostres veles, intentaven rompre els pals, provaven d'arrencar-nos les àncores, estavellar-nos contra els espadats, transformar les naus en un desgavell de fustes trencades, de cordes petades, de vergues rompudes; i, per la nostra banda, nosaltres, minúsculs homes esbalaïts, intentàvem de lluitar-hi amb els nostres mitjans febles.»

Les insurreccions

Durant tot el llarg viatge, les desavinences i les desconfiances van ser presents en molts moments. **Digues si les afirmacions són certes o falses.**

C

F

A. Insubordinació de Cartagena

Cada vespre els capitans seguien el ritual de presentar el seu respecte i la seva obediència al capità general.

Cartagena hi va enviar un subordinat en lloc d'anar-hi ell.

Els altres capitans van defensar Cartagena amb les espases.

B. Costejant les regions al sud del Brasil

Els mariners desanimats desconfiaven del criteri de Magalhães.

Magalhães va fer lligar cinc mariners a un pal de coberta.

Magalhães els va encoratjar dient que renunciava a la missió gloriosa confiada pel rei i que es repartirien les espècies i l'or.

C. Dues naus a favor de Magalhães i tres per als amotinats

Un mariner de Magalhães va seccionar l'àncora del *Concepción*.

El mestre d'armes va clavar una ganivetada al capità Mendoza.

Al criat Molino se li va proposar de commutar la seva mort si executava el seu amo Quesada.

Les paraules

Quantes intrigues!

Pedro Alfonso de Lorosa aclareix moltes de les incògnites del viatge. **Posa els verbs que hi falten.**

Feia deu anys, Portugal

una flotilla de tres naus cap a les illes de les

Espècies, això

que Portugal ja

amb les

Moluques

per les Índies, no per Amèrica. I per tal que el rei espanyol no

de

fins aquí, el rei portuguès ho

en secret. Per això, quan Magalhães

els seus

serveis al rei de Portugal, aquest darrer ho

: no en

cap necessitat perquè ja

la ruta de les Moluques.

I, quan vosaltres

de Sevilla per

les Moluques

en nom del rei d'Espanya, per

-ho, el rei de Portugal

diverses flotilles darrere vostre.

- Què en penses de l'estratègia del rei de Portugal?

Paraules noves

Amb l'ajuda del quadern de documentació o d'un diccionari, **explica el significat de les paraules assenyaldes en les frases següents:**

- El Río de la Plata és un **estuari** format pels rius Paranà i Uruguai.

L'estuari és _____

- Prop de l'estret de Magalhães hi van veure uns immensos **còndors**.

- La mort per **escorbut** era present a bord de les naus.

Diversitat de feines pròpies dels mariners

A les fotos podem veure algunes de les feines que eren necessàries fer a la nau. **Explica quina t'hagués agradat fer a tu.**

Ciències naturals i socials: Història

Finals del segle xv: inici de l'era dels grans descobriments

De les dues afirmacions, marca la certa.

- A** Les mercaderies més precioses eren l'or i les joies.
Les mercaderies més precioses eren els clavells d'espècia, les nous moscades i els encenalls de canyella.
- B** L'afany de guanyar diners, que era més fort que no pas la por del desconegut, va propiciar les expedicions.
La por als mars bullents, a combatre els monstres marins, i a enfrontar-se a uns pobles estrangers frenava les expedicions.
- C** Els europeus descobrien nous mons buscant una ruta per comerciar amb l'Àsia, amb l'ajuda dels mercaders àrabs.
Els europeus descobrien nous mons buscant una ruta directa per comerciar amb l'Àsia, sense intermediaris.
- D** Els portuguesos van dominar la ruta que vorejava l'Àfrica pel sud i navegaven cap a l'oest.
Els portuguesos van dominar la ruta que vorejava l'Àfrica pel sud i navegaven cap a l'est.
- E** Els espanyols, amb Cristòfor Colom, van fer proa cap a l'oest des de la costa de Guinea, passant el Cap Verd.
Els espanyols, amb Cristòfor Colom, van fer proa cap a l'oest des del sud de l'Àfrica, passant pel cap de Bona Esperança.
- F** Magalhães va iniciar el primer viatge per fer la volta al món, que va culminar Elcano.
Elcano va iniciar el primer viatge per fer la volta al món, que va culminar Magalhães.

Intervenció de l'Església en la conquesta del món

Tractat de Tordesillas

Els portuguesos i els espanyols en lloc de lluitar entre ells per la conquesta del món, se'l van repartir amb la benedicció del papa. **Explica el que hagi llegit sobre aquest tractat.**

- **Argumenta l'interès de l'Església en les expedicions.**

Ciències naturals i socials: Geografia

Conceptes nous per a aquells navegants

Escriu les frases al lloc corresponent.

La Terra era rodona.

Les estacions eren invertides.

Quan es feia la volta al món cap a l'oest es perdia un dia.

«El mes de març no anunciava el final de l'hivern, sinó tot al contrari, la seva proximitat inexorable.»

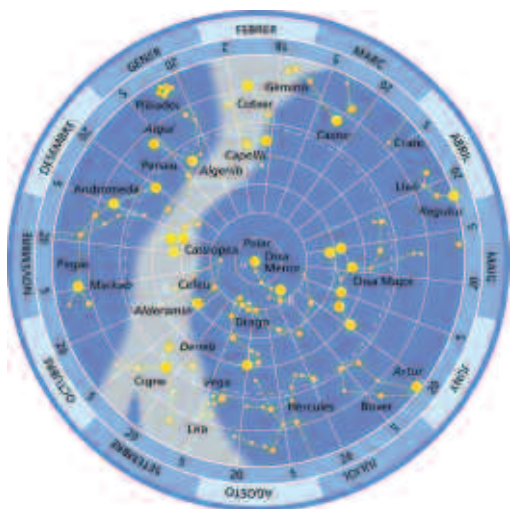
«Haviem deixat Europa cap a l'esquerra i, després d'un llarg viatge, havíem tornat a la dreta de l'esmentat continent.»

«A terra els portuguesos deien que érem al dijous desè del juliol de 1522, i segons el diari de Pigafetta, ens trobàvem a la vigília, dimecres novè.»

- **Explica, en paraules teves, tot el que sàpigues que pugui aclarir l'expressió «les estacions eren invertides».**

Orientació en el cel estelat de l'hemisferi nord

Pigafetta, de camí cap a la terra anomenada Brasil, comenta en el seu diari que van perdre de vista l'estrella polar. **Digues què indica aquesta estrella, anomenada també Polaris.**

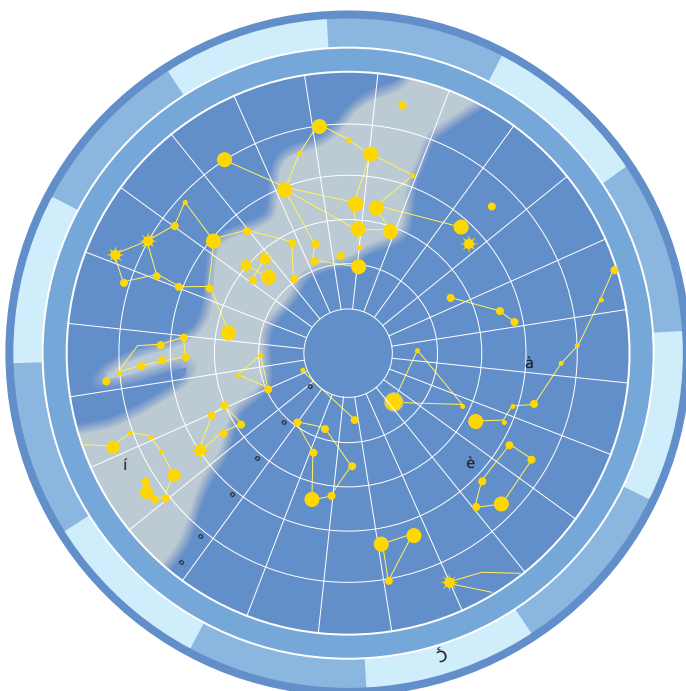
Sabries explicar com es pot localitzar a l'hemisferi nord l'estrella Polaris a partir de la constel·lació de l'Óssa Major?

A l'hemisferi celeste sud no hi ha cap estrella com l'estrella polar del nord. Algunes de les constel·lacions que serveixen per orientar-s'hi són:

- El Triangle Austral, que és la més propera al pol però sense cap estrella significativament brillant.
- La Creu del Sud, que, si s'allarga cinc vegades l'eix principal de la Creu, ens apropa al pol Sud.
- La Carena, que conté l'estrella Canopus o Alfa Carinae, la segona estrella més brillant del cel i que serveix per orientar les naus espacials.
- El Centaure, que inclou la tercera estrella més brillant, l'estrella Alfa Centauri.

Localitza-les en el mapa.

Tractament de la diversitat

Els navegants i els indígenes

Al llarg del relat trobem diferents fragments que narren els encontres amb indígenes o nadius. **Llegeix alguns dels fragments que ho testimonien i digues què en penses.**

A

«...vam veure un gegant a la vora del mar. Estava gairebé despullat i ballava, cantava i saltava... li van donar menjar i beguda... dues campanetes, un mirall, una pinta... En van venir més i els vam ensenyar uns ferros amb unes cadenes que dringaven...»

B

«...ha vingut el rei de Tidorea, ...anava vestit amb una camisa blanca amb mànigues brodades d'or i s'estava sota una ombrel·la de seda... el seu fill portava el ceptre reial i dos homes sostenien uns vasos d'or plens d'aigua per rentar-li les mans. L'hem convidat a bord, on tots li hem besat la mà. L'hem fet seure en una poltrona de vellut vermell ...i cadascun de nosaltres s'ha assegut a terra al seu voltant...»

A

B

- Potser has fet algun viatge a un país amb una cultura molt diferent a la teva. Si no has tingut l'oportunitat de fer-lo, demana a alguna persona que t'expliqui la seva experiència. **Descriu les sensacions viscudes i les relacions establertes amb els autòctons.**

Hàbits saludables

La fam va fer estralls en la tripulació. **Pinta de groc què menjaven al dia en temps de racionament, i de verd el que en algun moment es van veure obligats a menjar.**

Galetes amb cucs.

Algun peix volador.

Cuiro assecat i cuinat.

Quatre litres d'aigua
potable.

Una lliura i mitja
de bescuits

Rates.

- **Escriu el que menges tu un dia qualsevol i comenteu entre tots si la vostra alimentació és equilibrada o no.**

esmorzar

dinar

berenar

sopar

altres

Voluntat

A la Patagònia, dos homes del *Santiago* narren les tempestes viscudes i el camí de retorn per demanar ajuda. **Escriu la reflexió que va fer Pigafetta en relació amb l'esforç dels dos homes.**

- Reflexiona si quan et trobes amb dificultats ets de les persones que abandonen fàcilment, si traspasses les culpes a tercers o lluites per superar-les. **Després, esmenta el nom d'un personatge de ficció (pot ser de dibuixos animats) que respongui a cada tipologia:**

Davant les dificultats

Abandona

Traspassa les culpes a tercers

Lluita per superar-les

Tecnologia i progrés

Al segle XVI, els vaixells representaven la culminació de la tecnologia de l'època. Compara aquells mitjans amb les tecnologies aplicades als mitjans de transport d'ara.

Un pas més

Treball d'investigació

Busca més informació sobre Marco Polo

Marco Polo

Els germans Matteo i Niccolò Polo i el fill d'aquest, Marco, van dur a terme un viatge per terra fins a l'Orient Llunyà; van travessar Pèrsia i van arribar a la Xina, regions ignorades pels europeus; allí van conèixer els mercats de la seda, els cultius de l'arròs i el comerç de les espècies, sucre, perles i pedres precioses de l'Índia. Més tard van recórrer Sumatra, Ceilan i l'Índia.

- Quin ofici tenia: _____
- En quina època va fer el seu viatge: _____
- D'on era: _____
- Quants anys va viure a les corts d'aquells països: _____
- Va deixar constància de les aventures i de tot el que el va meravellar i captivar en el llibre: _____

- Els escèptics prefereixen pensar que va ser un contista de viatges? _____
- Les dificultats del viatge per terra van estimular la descoberta de rutes per mar? _____
- Creus que Marco Polo podria ser un precursor dels grans descobriments del segle XV? _____

Aprofundeix en el tema

Per arrodonir la lectura, us proposem que mireu aquesta pel·lícula.

Fitxa tècnica

Títol : *La vuelta al mundo en 80 días*

Productor: Michaels Todd's

Director: Michael Anderson

País: Estats Units, 1956

Gènere: Aventures

Guió: Adaptació de la novel·la de ciència-ficció, del 1873, de l'autor Jules Verne.

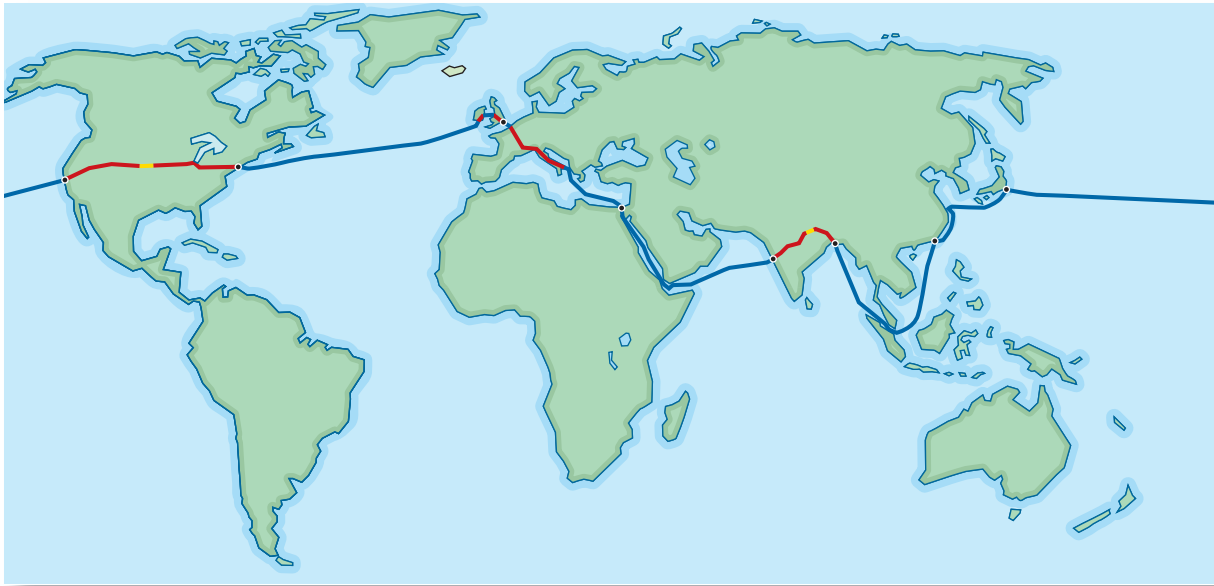
Sinopsi: Relata les peripècies d'un cavaller anglès i el seu criat durant el seu viatge al voltant del món per guanyar una aposta. Un lladre ha robat 55.000 lliures del banc d'Anglaterra. Tothom malpena de Phileas Fogg que ha fet una aposta amb els seus companys de club, assegurant que és capaç de donar la volta al món en 80 dies.

Actors: David Niven, Mario Moreno «Cantinflas», Marlene Dietrich, Frank Sinatra, Shirley MacLaine, Buster Keaton, entre d'altres.

Curiositat: La pel·lícula va ser nominada a vuit Oscar, dels quals en va rebre cinc.

Recorregut:

De Londres a Suez	Ferrocarril i vaixell de vapor	7 dies
De Suez a Bombai	Vaixell de vapor	13 dies
De Bombai a Calcuta	Ferrocarril i elefant	3 dies
De Calcuta a Hong Kong	Vaixell de vapor	13 dies
De Hong Kong a Yokohama	Petita goleta	6 dies
De Yokohama a San Francisco	Vaixell de vapor	22 dies
De San Francisco a Nova York	Ferrocarril i trineu	7 dies
De Nova York a Londres	Vaixell de vapor	9 dies

Recordem tres anècdotes del viatge:

1. A la selva índia coincideixen amb uns nadius que preparen el ritual de cremar el raja i la seva jove esposa, perquè segons la seva tradició, havia de morir juntament amb el seu ancià espòs. Troben que això és una barbàrie i indignats decideixen rescatar la jove esposa.
2. Durant el recorregut amb la goleta, han d'afrontar moltes dificultats enmig d'una forta tempesta.
3. Durant el trajecte en tren pels Estats Units d'Amèrica, són atacats per una banda de sioux.

Després de veure la pel·lícula, podeu fer un debat sobre les diferències dels dos projectes de fer la volta al món (tenint en compte que el que presenta la pel·lícula no és real), pel que fa a recorregut, climatologia, motius del viatge, mitjans disponibles, relacions amb els autòctons... Demaneu al responsable del vostre grup que us moderi el debat.